

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán, (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések főlvetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Tisztelt olvasóinkhoz!

(Főlhívás előfizetésre)

Június hó kezdetével — bár az évnegyed még nem járt le — lapunkra új előfizetést nyitunk. Tesszük ezt azon okból, mivel megkezdődött a képviselőházban a közigazgatás államossítása feletti vita, mely kérdés nagyon közelről érdekel minden magyar embert, mert mindnyájunk közszabadságáról, alkotmányunk legsarkalatosabb pontjairól van szó: nagy események küszöbén állunk, nagy napok várnakoznak reánk, mely napok alatt nélkülözhetetlen szükség van az olyan lapra, mely a jogok fentartásáért küzd azok ellen, kik a közszabadságot, az önkormányzatot meg akarják csonkítani s a választási jogtól, mely 1000 éves alkotmányunk vezérelvét képezi, meg akarnak bennünket fosztani. A fenyegetett jogokért folytatott küzdelemben már hónapok óta részt vesz lapunk, — élénk figyelemmel kísértük a közigazgatási javaslat eddigi sorsát s fejtegettük mindazon kérdéseket, melyek vele kapcsolatban állanak; bátran kimondtuk véleményünket bárkivel szemben, ki fogjuk mondani ez után is, nem törődve azzal, hogy tetszik-e ez a hatalmasoknak, vagy sem. **Nem a közigazgatás reformja ellen küzdünk mi**, hiszen a szükséges reformokat mi sohasem elneztük, hanem **küzdünk a miniszteri és főispáni mindenhatóság ellen**, feltjük az önkormányzatot és közszabadságot a hatalom tulkapasaitól, nem akarjuk mezelegni, hogy az **állampolgári jogokból kivétkőzöttve, adofizető páriákká alacsonyítottassunk**. Már pedig az a közigazgatási törvényjavaslat, melynek tárgyalását a képviselőház megkezdte, kimondja a miniszteri és főispáni mindenhatóságot, a közszabadság és önkormányzat rovására **korlátlan urrá teszi fölöttünk a központi hatalmat**, a jogoktól megfoszt bennünket s esérébe nagyobb terhet helyez vallainkra. Ezsau eladhatta az örökségét egy tál lencséért, mi azonban nem vagyunk olyan könnyelműek, hogy ősi jogainkat föladjuk azon divatos jelszóért, hogy **közigazgatásunk csak úgy javulhat meg**, ha az önkormányzattól és választási jogtól megfosztanak bennünket. A tudakosság és nagyképűködés kicsinyelheti az önkormányzati és választási rendszert, de a történelem tanuságai és az alkotmányosság iránti érzék, mely a magyar emberrel vele születik, arra intenek bennünket, hogy ne mondjunk le könnyelműen a jogokról, melyeket az idegen, ellenséges hatalom erőszakkal se tudott tőlünk elvenni. Ha Magyarországnak teljesen független kormánya lenne, akkor talán minden veszedelem nélkül bele nyugodhatnánk a közigazgatási javaslat egyik-másik szakaszába; de mindaddig, míg hazánk ügyeinek intézésébe idegen elemek is belefolytak, mely idegen elemek ritkán jó akaróink, hanem annál többször éreztetik velünk rosszakarukat, önkormányzati jogainknak a legparányibb részletét sem adhatjuk föl. Nagy érdekeink, fontos jogaink forognak a kezükben, melyek veszélyeztetve vannak s mi ezeknek a védelmére fölemeltük szavunkat. — Lapunk ez után is hű védelmezője lesz az önkormányzati jogoknak s a harcra, melyben eddig is részt-

vettünk, szívós kitartással és lelkesedéssel folytatjuk. Részletesen fogjuk ismertetni a közigazgatási javaslat képviselőházi tárgyalásait, éber figyelemmel fogjuk kísérni a vita menetét s fejtegetni fogjuk annak minden mozzanatát. E szempont s azon tudat, hogy a ránk váró nagy napok alatt a független meggyőződéssel bíró s az alkotmányos jogokért bátran harczoló hirlapot senki se nélkülözheti, indítottak bennünket arra, hogy június elején új előfizetést nyissunk. Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk s előfizetéseket — **1 frtjával egy hónapra is fölveszünk**. Az előfizetési árak különben lapunk homlokán olvashatók.

Nem »hirlapi zajongás« az, melyet folytatni szándékozunk, hanem komoly, öntudatos védelme az önkormányzati jogoknak. — Fegyverünk az igazság, küzdelmeinkben ez vezérel bennünket. Ha a haza minden polgára megteszi köteletségét, ha a nemzet egész egyeteme fölemeli szavát azon merénylet ellen, melyet a kormány el akar követni: akkor a közigazgatási javaslatból soha sem lesz törvény s akkor a kormány nem temeti el az önkormányzatot, hanem őt fogja elsöpörni az öntudatra ébredt nemzet haragjának vihara!

Debreczen, június 1.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A harc kezdetén.

Debreczen, június 1.

(K. B.) Ugyanazon a napon, ugyanabban az órában, midőn Debreczen szab. kir. város közgyűlésén a felett vitatkoztak, hogy felírjanak-e a közigazgatás államossítása ellen, vette kezdetét a képviselőházban a közigazgatási javaslat feletti vita.

Pénteki nap volt. Mi távol állunk ugyan minden babonáságtól, de azért azt hisszük, hogy e nap rossz előjel volt a javaslatra nézve. Kívánjuk is, hogy a mily szerencsétlen volt e javaslat készítésének alap-gondolata, maga a javaslat is olyan szerencsétlen véget érjen!

De más rossz előjel is megelőzte e javaslatot. Szegény Grünwald Béla a feletti buvában, hogy az ő eszméjéből, a rendezett közigazgatással bíró magyar nemzeti állam eszméjéből oly torzképet csináltak, öngyilkossá vált. Az ő halála intő példa a nemzetre nézve, hogy ne haladjon azon az uton, melyet számára Szapáry kijelölt, mert ez az ut az öngyilkosságba vezet!

A debreczeni Bach-huszárok, kik a képviselőházhoz való föliratot a pénteki közgyűlésen ellenezték, azzal érveltek, hogy miért írának mi fel a vármegyei közigazgatás államossítása ellen, mikor a vármegyék többsége maga is az államossítás behozatala mellett nyilatkozott?

Milyen morális tévedés ez! Hát ha látjuk, hogy valaki előttünk öngyilkosságot akar elkövetni, nem megakadályoz-

zuk-e tettének elkövetésében? Azért, hogy egyik-másik vármegye öngyilkossá akar lenni, nem köteleességünk-e őket visszatartani, — s nem köteleességünk-e segélyre sietni azon vármegyéknek, melyek élni akarnak?!

De meg azon vármegyékben, melyek az államossítás mellett nyilatkoztak, a többséget mindenütt a főispánok preszsiója hozta létre. A hivatalos és felhivatalos szavazatokkal elnyomták a választó közönség akaratát s most elég vakmerők azt hirdetni, hogy maga a választó közönség óhajlja az államossítást s a választási rendszer eltörlését!

Az az érv tehát, hogy a vármegyék többsége az államossítás mellett nyilatkozott, meg nem állhat s az ilyen mester-séges érv, melyet a maga értékére leszállítottunk, nem fogja lohasztani a függetlenségi és 48-as párt harci kedvét s nem fogja arra bírni, hogy kedvezőbb megítélésben részesítse a közigazgatási javaslatot.

A függetlenségi és 48-as párt, köteletségéhez hiven, teljes elszántással indul a küzdelemben. Birja nemcsak a közvélemény, de még a miniszteri és főispáni preszsió alatt nyögő hivatalos Magyarország rokonszenvét is. Küzdelmét feszült figyelemmel kíséri a nemzet s a babért nem a Bach-huszároknak, hanem az önkormányzat bátor védelmezőinek itéli oda!

Az a határozati javaslat, melyet a függetlenségi és 48-as párt nevében a képviselőház pénteki ülésén Szederkényi Nándor benyújtott, tisztán és világosan jelzi pártunk álláspontját. Minden tekintetben remek munka e határozati javaslat, mely mellett eltörpülnek azok a silány szofizmak, melyeket a közigazgatási javaslat pártolói álláspontjuk védelmére felhoznak.

Az abszolút rosszat nem is lehet védeni s azok a kormánypárti képviselők, kik nem szókták meg a föltétlen szolgáló függést a kormánytól, máris szökdösni kezdenek abból a táborból, mely az önkormányzati jogokat foszlányokra akarja tépni. Meg van tehát a bomlás a kormánypártban, míg a függetlenségi pártnak mindkét árnyalatát egyesítette a veszélylyel fenyegetett önkormányzat védelmére megindított küzdelem.

Legszánandóbb és legnevetesegebb a mérsékelt ellenzék helyzete. Ezt Szapáry csunyán lefozta. Tulajdonképen az ő programjuk lenne a közigazgatás államossítása; Szapáry tárgyalta is velük a javaslatot, de midőn az elkészült, kijelentette, hogy egyedül és kizárólag a kormánypárt fogja e javaslatot törvényerőre emelni, így e »reform« (hogy visza élnek e szóval is!) a kormánypárt

műve lesz, — a mérsékelt ellenzéknek semmi se jut a dicsőségből.

Apponyi és pártja most már azt se tudják, hogy mitévők legyenek. Apponyinak szombati »fényes« beszédéből csak az tűnik ki, hogy a fuzió meghiusult, hanem azért nem fogják ellenezni a javaslatot. Majd megvalik, hogy miként gázol ki a mérsékelt ellenzék abból a hínárból, melybe rövidlátása vezette.

Apponyit eddig nagy embernek tartottuk, de azon körülmény, hogy Szapáry is le tudta főzni: csökkentette előttünk értékét, — s úgy ő, mint pártja már is elvesztették azt a harczt, melyben nevetségessé léte helyett babért és dicsőséget arathattak volna!

A h a t á r o z a t i j a v a s l a t, melyet a függetlenségi és 48-as párt nevében Szederkényi Nándor a képviselőház pénteki ülésén benyújtott, egész terjedelmében következőleg hangzik:

A megyei rendszer sok százados történelmi fejlődésnek eredménye s minden századnak folyamán s minden nemzedéknek életében a magyar nemzet gondosan ápolta, fejlesztette s a támadások ellen erélyesen megvédelmezte azt, mint oly alkotás, mely nemzeti jellemének megfelelő, mely alkotmányának kiegészítő része s alkotmányos életének biztos tere volt, s melyet a legbecesebb szabadságok erős biztosítékának méltán tekintett. A megyei rendszeren hiúsult meg főleg azon törekvés, mely három és fél század óta Magyarországot a királya birtokában levő egyéb országok módjára kormányozni s azokkal egybeolvastani szakadatlanul iparkodott.

E rendszer az egymás után következő korszakok okos igényei elől soha el nem zárkózott s a nemzet szükségeinek megfelelő haladást soha nem gátolta. E rendszer védelmezte meg az alkotmányosságot oly időkben, mikor a száraz föld egyéb aillamaiban a koronák nyomasztó hatalma alatt az alkotmányok rendre elsorvadtak. E rendszer szülte azt a lelkesülést, mely másfél század előtt az uralkodó család egyéb országait és tartományait megmentette. E rendszer életmelege érlelte meg azon eszméket és törekvéseket, melyek 1848-ban a népképviselő, parlamentáris kormányzat, és kormányfelelősség intézményeivel gazdagították és erősítették az ősi alkotmányt. E rendszerre, mint nemzetünk történelmi egyéniségének egyik erős biztosítékára, annál nagyobb szükségünk van, mert 1867-ben sok fontos államúgy s azok elintézési módja Ausztriával közössé tetetett, ekként az állami függetlenség súlyosan megcsökkenett. De szükségünk van azért is, mert e rendszer felel meg legjobban a mai kor önkormányzati és szabadsági igényeinek, miként ezt idegen művelt államok törvényhozási alkotásai is naponkint bizonyítják.

A megyei rendszert mi sem tényleg fennálló alkatánál fogva, sem valóságos életműködésében jónak és kielégítőnek nem tekintjük. Különösen az utolsó másfél évtized olyan változtatásokat tett a megyei rendszeren, a melyek miatt az lassanként képtelenné vált arra, hogy jó közigazgatással az állam közérdekét s élénk önkormányzattal a szabadság közérdekét korunk igényeire s nemzedékünk műveltségi fokához képest előmozdithatta volna.

A tisztviselők szabad választásának joga megbénított, a szabad választás sérelmével a főispánok jogköre szükségtelenül és károsan kiterjesztett.

A tisztviselők ellenőrzésének s felettiük a fegyelmi hatóság gyakorlásának jogát a megyei törvényhatóság elveszítette. A tisztviselő a megválasztás cselekményének befejezte után nem annyira az önkormányzat megyei közége volt, hanem inkább a központi kormány hatalmi közegevé vált.

A tisztviselők szolgálati rendje meg nem állapított s ekként azok felelőssége lefelé s függetlensége fölfelé semmiképpen nem szabályoztatott.

Allami érdek czímen a közigazgatás körébe vonattak a társadalom oly érdekei is, minők az árva-, gyámi-, gondnoksági-, kihágási-, bírósági-, vizjogi-, halászatí stb. ügyek, melyek igazságosan csak bírósági uton óvhatók meg. Ekként a kormány s a tisztviselőknek hatalma óriási mérvben terjesztetett s a hatalom gyakorlása naponkint számtalanszor sérti a magánjogokat és jogos érdekeket.

A párturalom önzése és kizárólagossága a parlament határain kívül messze kiterjesztett, egészen a községek önkormányzatáig s ezzel a közigazgatás megromlásának s az önkormányzati működés elfajulásának főforrásai megnyitottak.

A központi hatalom elnézte a visszaéléseket s a megtorló törvények szigorú végrehajtásától gondosan tartózkodott: valahányszor a visszaélések az ő hatalmának növelése s párturalmának biztosítása érdekében követték el. Így hatalmasodott el a korrupció úgy a közt, mint a magánérdekek kárára s így a politikai, mint a magánjogok súlyos sérelmére.

A megyei önkormányzatnak csak keretei hagyattak meg, de tárgyai lassankint elvontak.

A szabadválasztás, a fegyelmi jog, a költségvetési jog, a törvények végrehajtásának s a végrehajtás ellenőrzésének joga, a fontosabb természetű közigazgatási kérdések elintézésének joga egymás után vétettek ki a megyei törvényhatóság kezéből, mely ekként csaknem tárgyalanná vált s ennél fogva iránta a közérdeklődés is föltötte megszökken.

S midőn a megyei rendszert mintegy tudatos számitással ily állapotra juttatták: akkor a kormányhatalom növelésének hívei a megyei rendszer eltörlését ez állapot rosszaságával indokolták. Súlyos beteggé tették a vármegyét s midőn a súlyos betegséget már mindenki felismerte, akkor nem a betegség gyógyítására, hanem a beteg életének kioltására törekedtek. E törekvés hozta létre az államosítási törvényjavaslatot.

E törvényjavaslat végkép megszünteti a választási jogot s a megyei önkormányzat még meglevő hatáskörét is.

Újabb nagy tömegű kinevezési jogot ruház a koronára és a kormányra.

Növeli a korona jogát a nemzettel s a kormány hatalmát a parlamenttel szemben elensúly nélkül.

A képviselő választások szabadságának s a parlament függetlenségének biztosítékait meggyöngíti.

A közérdekeknek és a jó közigazgatás érdekében ürrügyéből oly óriási s a magánjogokra és jogos érdekekre is annyira kiterjeszkedő hatalommal ruházza fel a kormányt, hogy a kormánnyal szemben csak felette kevés ember lesz képes egyéni függetlenségét is megővni.

A párturalom kizárólagossága s a közigazgatás mindenre kiterjedő gyámkodása fogja fölemészteni a szabadságot.

Újabb s több millióra menő évi teherrel fog az állami költségvetés növelteni s ekként szaporodni fognak és súlyosbba válnak adóterheink is.

A vármegyék önkormányzatának elenyészésével csakhamar ellenállhatatlanul fog elenyészni a városok és községek önkormányzata is.

Ekként alkotmányunk alól annak egyik sarkalatos alapköve fog kivétni s a magyar törvényhozás segélyével, sőt önkéntes megegyezésével törekszenek elérni azt, a mire a 17-ik és 18-ik század végén s e század elején és közepén az erőszakos önkény sikertelenül törekedett. Pedig a magyar alkotmányának több biztosítékra van szüksége, mint más művelt államok alkotmányának. Mert hazánkban az alkotmány nemcsak a szabadságokat védi, hanem nemzetünk uralmát s államiságunk fennállítását is. És most Ausztriával közös lévén uralkodó, a magyar kormány hatalmi terjeszkedésében két koronának tekintélye is segíti.

Ezen okoknál fogva indítványozzuk, határozza el a t. képviselőház, hogy az államosítási törvényjavaslat tárgyalás alapjául el nem fogadtatik s a kormány utasítottatik, hogy terjeszsen elő oly javaslatokat, melyek a megyei

rendszernek a szabad választás mellett való fentartásával s az önkormányzat biztosításával a közigazgatási bíróság szervezése, a köztisztviselők szolgálati rendjének s felelősségre vonásuknak szabályozása, továbbá az országos képviselő-választások tisztaságának és szabadságának biztosítása s a kérvényvel megátdadott képviselő választások kuriai bírósági eldöntése által egyrészt a parlament függetlenségét, másrészt a jó közigazgatást s a közszabadságok sértetlen gyakorlását biztosítják. Beadják: Lukáts Gyula, Luby Géza, Hevessy Benedek, Jeszenszky Ferencz, Fornszek Sándor, Illyés Balint, ifj. Sóvágó Gabor, Kun Miklós, Gosztonyi Sándor, Meszlényi Lajos, Boda Vilmos, Gencsy Albert, dr. Kemény Pál, gróf Károlyi Gabor, Szederkényi Nándor, Irányi Dániel, Hefli Ignác, Beniczky Miksa, Thaly Kálmán, dr. Horváth Ádám, Polónyi Géza, Isaák Dezső, Madarász József, Herman Ottó, Bornemissza István, Kürthy Sándor, Csajkos Gyula, Pappszász Károly, Nagy Ferencz, Farkas Imre, Konkoly József, Petrich Ferencz, Justh Gyula, Madarász Jenő, Törs Kálmán, Jeszenszky László.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 30-án. Érdekes jelenetekben gazdag vita során folytatta szombaton a képviselőház a megyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását, a ház tagjainak s a hallgató közönségnek nagy érdeklődése mellett.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt tagja nyitotta meg a vitát. Egyfelől férfias nyíltsággal, másfelől a kérdés gazdag ismeretével fejtegette állapontját. Gyakorlati igazságok egész sorával mutatta ki, hogy ép az uralkodó kormányok rendszere által diszkreditált mai közigazgatást nem a municipium eltörlése, hanem a választási rendszer fentartása mellett lehet és kell megjavítani. Nem a kormányhatalomnak minden áron való növelése, hanem csakugyan a közigazgatás javítása legyen a főczél s akkor el kell vetni a kinevezési rendszert, mely számos intézményünkben bizonyul kárhözatosnak. Mikor a szónok ezt fejtegette, nagy derűtséget keltett Meszlényi Lajosnak ez a közbeszólása »A minisztereket is úgy nevezik ki, még is rosszak.« Justh Gyula nagy hatással argumentált a nemzetiségi szempontból az államosítás mellett felhozott indokok ellen s utalt Ausztriára, a hol kinevezett tisztviselők mellett ugyancsak gyöngye az állameszme és épenséggel nem konsolidált az államgyőség. Nagy igazság az, a melyet szépen kifejtett: hogy t. i. a nemzetiségi kérdésnek az a lehelyesebb megoldása, ha oly állapotot teremtenek, a melyben jogos panasza minél kevesebb állampolgárnak lehet. A szélső baloldal zajos helyeslésekkel kísérte a Justh Gyula beszédét s végül megjelentette a szónokot.

Most következett a szombati ülésnek ugynevezett »kimagasló eseménye«: az Apponyi Albert gr. beszéde. Nagy várakozással nezték eleje a ház minden oldalán. Azzal tisztában volt mindenki, hogy a nagy szónok ezáltal inkább, mint valaha, ragyogtatni fogja fényes tehetségeit s az ékes szólás fegyvereivel el fogja érni a közvetlen hatást. A várakozás nem a felé irányult, hogy hogyan beszél Apponyi gr., hanem hogy mit mond a mérsékelt ellenzék vezére? Miképen fogja megértetni azt a kényserhelyzetet, a melybe az események belesodorták őt és pártját? Hogyan védelmezi meg azt a magatartást, melynél fogva egy ellenzéki párt, mely évek hosszú során küzd a kormány ellen, most ugyancsak a kormány érdekét mozdítja elő? Apponyi gr. érezte a helyzet súlyát s elővette az ékes szólás minden eszközeit, hogy hatást érjen el. Fényes beszédet mondott, de logikájában sok olyan hüzogot talál a hallgató meg az olvasó, a melyet nem köthetnek össze azok a láncszemek, — a miket csak az erőszakos okoskodás forrasztott össze valahogyan. És a mellett Apponyi sok olyan kijelentést tett, a melyet sajnálkozva hallottak azok, a kik még nemrégiben a tiszta szabadelvűségnek és demokratikus felfogásnak inkarnációját akarták benne látni.

Igen érdekes volt a ház magatartása az Apponyi gróf beszéde alatt. A mi eddig sohasem történt ő vele, több ízben a méltatlankodás hangos lármája szakította félbe, s nem egyszer a gunyos közbeszólások keresztüzzébe került. Meg is látszott rajta, hogy zavarja ez a jelenség, hiszen ő hozzászólt ahhoz, hogy az egész baloldal tetszésnyilvánításai és tapsai közt szónokoljon. Sem egyéniségének sulya, sem nagy tehetségének kétségtelen tisztelete, sem pedig a szónoklásban való mesterei képessége nem tartózkodhatta vissza a szélső baloldalt attól, hogy a szónyog levő kérdésben tüntető módon ne adjon kifejezést nem tetszésnek az Apponyi által tett kijelentésekkel szemben. A kormánypart nem volt tisztában azzal, hogy miképen viselje magát, ennélfogva nem tartózkodással hallgatta a javaslat ellen tett szórványos kifogásokat ép úgy, mint a kinevezési rendszernek csaknem mértéktelen magasztalását. Legfurcsább volt a jobboldal magatartása akkor, a mikor Apponyi a miniszterelnök nyilatkozataiba vetett erős bizodalmat hangsúlyozgatta, s azokat az „adott férfiúi szó” mértékére helyezve, azt magyarázgatta, hogy a bizalmatlanság nem mehet odáig, hogy adott férfiúi szónokban kételkedjék. Ebből az argumentumból erősen kiérzett a miniszteri ígéret bevéltására való hathatós kapacitálás. Kíérzett belőle az, hogy Apponyi erős szükségét érzi itt a kapacitálásnak. Szapáry gr. miniszter észrevehető módon feszélyezve hallgatta az ő nyilatkozatainak ilyen valóságos kommentálásait. Egyedül a mérsékelt ellenzék „válogatott” tábor volt abban a kedvező helyzetben, hogy színtén gyönyörködjék vezérének ékességében. Rajta is volt, hogy zajos helyesléseivel megvigasztalja Apponyi grófot a másik két tábor halátlanságáért. Apponyi gróf megcsinálta a bilanczot, a mely már a bizottságban és a pártkörben mondott beszédeiből ismeretes, azután annak nyomán konkludált oda, hogy a javaslatot „alafánosságban el kell fogadnia. Csak ezután tért rá arra a sulyos anathemára, a melyet a választási rendszer ellen mondott, majd nemzetiségi szempontból argumentált, miközben egymást érték a zajos közbeszólások a szélső baloldaltól. Különösen nagy zajt kellett az a kijelentése, hogy a tisztviselők periodikus választásának joga az egyéni és politikai jogok folytonos sérelmét képezik. E szavak után hosszantartó zaj szakította félbe a szónokot s fölhangzott a kiáltás, hogy ez már reakció! Ekkor már valahogy neki melegeedett a jobboldal is. Ilyen elveket már szívesen hallgattak ott is és hábár hallani nem igen lehetett, de látható volt, hogy a jobboldalon egyik-másik bátrabb ember helyeselt Apponyinak.

Tulajdonképen csak ezután következett a beszédnek érdekes, hogy úgy mondjuk, pikáns része. Apponyi azt fejtegette, hogy a szemben álló két tábor közül neki, mint az államosság hívének, okvetlenül a kormánypartot kell támogatnia, hogy az együttműködésre szükséges dolog az üdvös kompromisszum, de azért fuzió nem lesz, mert a fuzió órá nézve tekintettel a más térében fennálló éles differenciákra, erkölcsi lehetetlenség. Apponyi gr. miért, miért nem, szükségét látta annak, hogy igen erélyesen védekezék a fuzióra vonatkozó inszinnuációk ellen s biztosította a t. házat, hogy ő és párta továbbra is az ellenzéken marad. A szélsőbaloldal amullattal, a mérsékelt ellenzék kitérő tetszéssel, a jobboldal pedig ragyogó, örvendező abrázattal hallgatta az ellenzék fogadalmakat, a melyek után Apponyi gr. pártjának zajos helyeslései és eljenzései közt bevézte beszédét. Az elnök erre öt percze fellüggesztette az ülést s a színet elején a kormánypart korifeusai sorra odajárultak Apponyihoz és gratuláltak neki. Ez sem történt eddig soha. De furcsa, hogy a kormánypart ép most csinálta meg ezt a tüntetést Apponyinak. Vajjon azért gratuláltak-e neki, hogy olyan kerek határozottsággal vissza-utasította a fuziót, vagy pedig azért, hogy ép a méltatlankodó visszautasítás hangjából érezték ki a fuzió valószínűségét. Egyébiránt az is lehet, hogy csak az ideiglenesen felajánlott fegyverbarátság örvendeztette meg a kormány híveit.

A színet után alig negyven ember volt benn a házban s Lázár Jenő gróf, a kire a szólás sora került, apellált is e miatt az elnökhöz, de ennek biztatására mégis elmondta csak néhány szóból álló beszédét. A mérsékelt ellenzék e tagjának nyilatkozata rövid és velős. Az első separatum votum. Kijelentette, hogy Apponyi sok tekintetben meggyőzte, de adott férfiúi szónokban még sem bizik meg annyira, hogy ezért feladja a nemzet ezredeves jogait, tehát nem fogadja el a javaslatot. A bátor nyilatkozatért megéjenezték a szélső baloldalt benn levő tagjai.

Végezetül Varasdy Károly csinált magának gyönyörűséget egy kerek órán át tartó beszéddel. Nem háborgatta ebben a kedvtelésben senki, mert nem hallgatták. Varasdy mintha csak szellemi kéjutazást csinált volna, bekalandozta egész Európát, végre hazakerült, s azzal végezte, hogy a javaslat nagy dicsőségére szolgál a miniszterelnöknek, neki pedig nagy örömet okoz, ennélfogva elfogadja.

Az elnök ezután a vita folytatását a hét-fői ülésre halasztotta.

Az ülés végén Ugron Gábor interpellációt intéz a miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez. A közizagatás megfontói — mondá Ugron — a miniszteri székben ülnek. Kérde, miért neveztek ki rendkívüli hatalommal az új békésmegyei főispánt? Rendkívüli hatalma csak a törvényhozásnak van, de nem a miniszternek. (Élénk ellentmondás a jobboldalon.) De más hatalmi tulkapást is engedett meg magának a miniszter. Levétezt a közgyűlési tárgysorozatról ez ügyet. (Mozgás a baloldalon.) Csongrádban a vizsgálat megejtése nélkül jelenti ki, hogy a visszalelések és sikkasztások oly régi keletűek, hogy meg sem állapítható, kik követték el a hibát. Kérde a minisztert, szándékozik-e e tekintetben a vizsgálatot elrendelni?

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök a csongrádi ügyekre nézve kijelenti, hogy több fegyelmi ügy már be van fejezve, de nem mind. A főispánt utasítja, hogy a legszigorubban járjon el és éppen a miatt panaszkodnak, hogy a főispán nagyon szigoruan jár el. E szigoruságban támogatni fogja. (Helyeslés jobbról.) A mi a békésmegyei közgyűlést illeti, nem rendeletet intézett oda, hanem csak fölkerde a közgyűlést, halassa el a választást az új főispánra való tekintettel. Nem lépte át tehát hatalmi körét. (Helyeslés jobbról.) Békésmegyében nem csak munkászomogiom van de oly sikkasztások és korrupció uralkodnak, aminek pártját nem találja. Az ott levő tisztviselők egy része nem áll feladatá magasztalan. Egy járási főtisztviselő éppen akkor hagyta el székelyt, mikor legválságosabb volt az idő, azzal a kifogással élve, hogy idegbajban szenved. (Derültség). A történet erőszakoskodásokkal szemben nem mulasztotta el az intézkedést, mert gyorsan el akarja fojtani a bajt. A kormány joga van egyes egyéneket biztosképen kirendelni azon jogkörön felül, mely a kormány joga van adva. (Helyeslés jobbról).

Ugron Gábor: E helyeslés meggyőzi arról, hogyha Magyarországon csak parlamenti ellenőrzés és ilyen parlament lesz, megszűnik a törvény tisztelete. A miniszter egyébről beszélt, mint a mit ő kért. A miniszter csak kibuvókat keres. (Ugy van! a szélső balon. Zúgás a jobboldalon.) Melyik törvény alapján ruházta föl a békési főispánt rendkívüli hatalommal. Nem felel erre a miniszter, hanem e helyett beszél békésmegyei sikkasztásokról, melyek a bíróságra, de nem a főispánra vonatkoznak. Ezt a miniszteri választ nem veszi tudomásul, hanem indignációjával visszautasítja.

Szapáry Gyula gr. kijelenti, hogy a képviselőház iránti tiszteletből ilyen hangon nem felel. (Helyeslés jobbról).

Ugron Gábor: Az a párt, mely minisztereket csinál, ültesen olyan minisztereket azokba a székekbe, a kik felelni tudnak. (Nagy zaj).

A ház nagy többsége — a mérsékelt ellenzék is — a választ tudomásul veszi.

— A mérsékelt ellenzék és a fuzió. Gróf Apponyi Albert, a mérsékelt ellenzék vezére, szombati képviselőházi beszédekben föltétlenül elfogadta és pedig elvártaí nevében is az államosítási törvényjavaslatot. S elfogadta a nélkül, hogy azon föltételt is megemlíttette volna, melyet párta a május 28-iki értekezleten a javaslat elfogadására nézve megállapított. E föltétel így hangzik: »Azon esetben, ha a tárgyalás menete azt mutatná, hogy a kormány az önkormányzat, a jogvédelem és a közz. badság azon biztosítékait, melyek a javaslatban ben foglaltatnak, állásának egész sulyával fenn nem tartja, a párt maga a n a k a z e g e s z j a v a s l a t t a l s z e m b e n a c s e l e k v é s i s z a b a d s á g o t t e l j e s m é r t é k b e n f e n n t a r t j a .« E rezoluczióban mindenki előzetesen kötött paktumot észlelt és pedig nem alaptalanul. — Hogy a paktum mikor, kik közt s mily tartalommal kötöttet: erre nézve gr. Apponyi szombati kijelentéseiből csak anny bizonyos, hogy anna k c z é l j a n e m a f u z i ó v o l t . De annyi is bizonyos, hogy annak főczélja mindenesetre a javaslat elfogadása volt s hogy erre nézve a mérsékelt ellenzék valamely alakban kötelezettséget vállalt. Igazolja ezt az, hogy cselekvési szabadságaról nyíltan lemondott, holott ellenzék párt ezt tenni soha nem szokta s ha valamely konkrét esetben kompromisszumra lép is, ily kötelezettséget ily alakban közhírre tenni soha szokásban nem volt. A kérdés most már az, mely biztosítékokat tekint a mérsékelt ellenzék olyanoknak, melyek elejtésével «cselekvési szabadságát» visszanyeri? Minden jelenség ezt bizonyítja, hogy gr. Szapáry és gr. Apponyi közt erre nézve is van már megállapodás. — Gróf Szapáry úgy kabinetársainak, mint a kormánypart Tisza-féle árnyalatának nézeteire kénytelen tekintettel lenni. Hogy ezek megmaradnának csupán azon módosításoknál, melyeket a miniszterelnök jelzett: ezt ma még biztosnak nem tekinthetjük. Gr. Apponyi föltétlen csatlakozása azonban azt jelenti, hogy ő az ez-ken esetleg tulmenő módosítások esetén se fog a javaslat ellen állást foglalni.

Ujdonságok.

* Debreczeni kir. ügyészszé — a kir. táblai bíróné kinevezett Póynár Dénes helyére — Dr. Kósa Zsigmond ipolysági kir. ügyész neveztetett ki, illetve hasonló minőségben Ipolyságról Debreczenbe helyezettett át. Nem tagadjuk, hogy minket ezen áthelyezés közölről s kellemesen érintett, nem csak azért, mert Dr. Kósa Zsigmond lapunk f. szerkesztőjének unoka-testvere, hanem azért is, mert benne kiváló munkaerőt nyert a deb. kir. ügyészszé. Dr. Kósa Zsigmond jogi tanulmányait Eperjesen és Debreczenben végezte. Már joghallgató korában kiváló jártasságra tett szert a jogi tudományokban s számos jogi munkájával pályadíjat nyert. Az igazságügy szolgálatába a nagy-kikindai kir. törvényszéknél lépett, melynek elnöke, a korán elhunyt, nagy tehetségű Gyer-tyanffy Ferencz, korán fölismerete benne a képzettséget s buzgó támogatójává lön a törekvő ifjunak. Csakhar aljegyzővé neveztetett ki a kikindai kir. törvényszékhez, majd pedig al-ügyészszé neveztetett ki Budapestre s egyenesen az igazságügyminiszteriumhoz osztottat be. Itt is olyan munkásságot fejtett ki s olyan képzettséget arult el, hogy magára vonat az igazságügyminiszter figyelmét s a múlt évben kir. ügyészszé neveztetett ki Ipolyságra, mely kinevezésnek kettős célja volt. Egyik az, hogy az ipolysági kir. ügyészszé ügyeit rendezhözze, másik pedig az, hogy a hontmegyei megzavart politikai és társadalmi viszonyokra kibékítőleg hasson. Hogy Ipolyságról a kir. táblával bíró Debreczenbe helyezettett át, ez ismét előléptetésnek tekinthető. Szép működési kör vá-razodik itt reá s hivatalos teendői mellett — mint tetőtől talpig magyar ember — rá fog érní arra is, hogy a h o n v é d t e m e t ő r e, melyet elődje, Póynár Dénes oly szép renben

tartott, hasonló nagy gondot fordítson. Örömmel üdvözljük őt Debreczenben s bizton reméljük, hogy itt is csakhamar ki fogja vinni az illetékes körök és a nagy közönség elismerését!

* **A főiskola köréből.** A debr. ev. ref. főiskolai akadémiájává a jövő iskolai évre dr. Bacsoni Lajos jogtanár választották. Az évszázó hálaadó isteni tisztelet főiskolánkban jun 15-én reggeli 8 óraker lesz. Ezen napon kezdődnek a colloquiiumok is. A theologiai alapvizsgák jun. 27, 28, 29 és 30-ik napjain tartatnak, a jogi alap- és államvizsgálatok pedig jun. 22-én kezdődnek. A tanítóképzésben jun. 25-én és 26-án lesznek a vizsgálatok. A gymnáziumi és érettségi vizsgálatok sorrendjét már közöltük.

* **Református zsinat.** Király ő felsége a ref. konvent elnökéhez, báró Vay Miklóshoz, leküldte a zsinat-tartásra vonatkozó engedélyt. A ref. zsinat decz. 5-én kezdődik Budapesten.

* **Az öngyilkos H.-Hadházon,** mely rendezett tanácsú városból nagyközsége alakult át, május hó 29-én, azaz pénteken választották meg a községi tisztviselőket, május 26-án pedig a községi képviselő-testület alkíttatt meg. Főbíróvá H a d h á z i J ó z s e f, törvénybíróvá B a r t h a S á n d o r, közgyámmá H a d h á z i I s t v á n, városgazdává, H a d h á z i P é t e r, adópénztárnokká K i s s S á n d o r, kézbesítővé T a t á r B á l i n t, tanácsnokká pedig K o m o r S á n d o r, C s a p ó L á s z l ó, H a d h á z i I m r e s G u l y á s I m r e választattak. A jegyzők és alorvos később, a közgyűlés által választatnak meg. A választás, melyet Ferenczy Elek főszolgabíró vezetett, simán folyt le. Választás után szólt a zene a közhelyeken és magánházaknál. A lakosságnak egyik része siratta a meghalt v á r o s t, a másik rész üdvözölte a megszületett f a l u t. A tagosítás Hadházon szépen halad; a munkálatok ugy előre haladtak, hogy már a földkiosztás is megkezdett s a község határára végy felé folyik a tagosítási munka, mely öszre minden valószínűség szerint be fog fejeztetni. A gyümölcstermes — különösen a szilva, alma, szőlő szépen mutatkozik, a veteményekre a mostani esős napok nagyon jó hatással voltak. (P.)

* **Nevezetes épületek megjelölése.** Dr. Balkányi Miklós a következő beadványt intézte a »Csokonai-kör« szepítési szakosztályához: Tekintetes elnök ur! Mélyen tisztelt szakosztály! A »Csokonai-kör« szepítési szakosztályának feladatai közé tartozik kétségtelenül az is, hogy városunk egyik-másik nevezetességét képező épületének megjelölését és emléktáblával való ellátását eszközöltesse. — Méltóztassék megengedni, hogy ez irányban bátor vagyok indítványt tenni a czegléd-utcza, jelenleg a rendőrfőkapitányság hivatalos helyiségéül szolgáló emeletes házban, mely akkor Komáromi György biharmegyei alispán és debreczeni főbíró tulajdonát képezte, folytak a békéltárgyalások 1711. évi február, márczius és április hónapokban gróf Pálffy János fővezér és Károlyi Sándor kurucz generalis közt. — Ebben a házban, a rendőrfőkapitány ur jelenlegi hivatalos szobájában állapítottak meg azok az előzetes kiegyezési pontozatok, a melyek a később 1711. ápril 29-én megkötött szatmári békekötés alapját képezték. Méltóztassék a tekintetes elnök urnak és igen tisztelt szakosztálynak az igen tisztelt városi hatóságoknál lépéseket tenni, hogy ezen történelmi nevezetességű ház emléktáblával elláttassék. — Egyidejűleg méltóztassék oda is hatni, hogy a Komáromi ház bejáratánál levő kőfal lebontassék és helyébe a színház előtti vasrác a Komáromi házhoz meghosszabbíttassék; ez által a színház előtti elötér igen sokat nyerne. Méltóztassék végre megkeresést intézni a rendőrfőkapitány urhoz, a ki szakosztályunknak egyik buzgó választmányi tagja, hogy a hivatalos helyiségéül szolgáló történelmi nevezetességű Komáromi ház czegléd-utcza és színház térre néző homlokzatát repkénynyel, vagy vadszölvével futtassa be. — Debreczen, 1891. május 30. — A tekintetes elnök urnak és tisztelt szakosztálynak alázatos szolgálja: Dr. Balkányi Miklós. — (Térszükeben késett. Szerk.)

* **Szabolcska Mihály,** a jeles fiatal költő, lapunk munkatársa, Genfből utban van hazafelé. Utját Olaszországon veszi keresztül, s a mai napon — mint bennünket levélben értesít — Turinban látogatást fog tenni K o s s u t h n á l.

* **Eskütvő.** Verseczen Frank Mihály debreczeni m. kir. államvasúti mérnök május 26-án vezette oltár elé Klauber Szidonia kisasszonyt, Klauber János bánlaki földbirtokos leányát. Az esketést dr. Szidon verseczi főrabbi végezte, ki magyar nyelven intezett szép beszédet az ifju párhoz.

* **Hazafias miniszteri rendelet.** Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter az alája rendelt valamennyi hivatalhoz és hatósághoz körrendeletet intézett, melyben utasítja a hivatalnokokat, hogy a hivatalban való érintkezésben kizárólag a magyar nyelvet használják. Csak a közönséggel való érintkezésben engedni meg a szükséghez képest más, az országban divó nyelvek használatát.

* **Az iparos kör** idei nyári táncvigalma június 28-án (vasárnap) a Szikszai-féle »Margit-fürdő« termében fog megtartatni. A rendező bizottság tegnap megalakult és minden szükséges intézkedéseket meg fog tenni arra nézve, hogy ezen a közönség által igen megkedvelt multság most is jól sikerüljön.

* **Halálozás.** Bogdi Papp Sándorné, szül. gemzsei Demeter Malvin május hó 28-án Karczagon meghalt. Az elhunytban Papp Sándor karczagi tiszti ügyész nejét vesztette el.

* **Dalestély.** Meghívó. A debreczeni dalegylet által 1891. június hó 4-én csütörtökön a »Margit« fürdő disztermében Mácsy Sándor karnagy vezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett tartandó zártkörű dal- és zeneestélyre. Műsor. »A bád« Sirchertől. »A virágnak« Dopplertől. »Hymfi dal« Thertől. »Busan dalol« Nikóhestől. »Bucs« Riegertől. »Ernáni« Verdítől, Rácz Károly zenekara kíséretével. Kezdeté este fél 9 óraker. Belépti-díj személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabad-jegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Az elnökség. A meghívók kívánatra előmutatandók. A helyi vasút éjféltután fél 2 óraker a közönségnek rendelkezésére áll, melyre a pénztárnál a belépeskor 10 krnyi díj lefizetése mellett személy-jegy váltható.

* **A miniszterelnök leányát,** Szapáry Ilma grófkisasszonyt, a »Barsi Ellenőr« hire szerint, szeptember végén veteli oltárhoz Révay Simon báró. A bajnai kastélyt, mely a fiatal pár állandó lakása lesz, már most tatarozzák.

* **Lóosztályozás.** Debreczenben és a Hortobágyon elvégezték a ló-osztályozást. A városban megvizsgáltott 2189 ló, a Hortobágyon pedig 4460 ló — ezekből összesen 1151-et találtak alkalmasnak katonai czelokra. A mult 1887-iki lószemle alkalmával 8540 ló közöttül 1255 lovat találtak alkalmasnak a czelra. Tehát lötenyésztésünkben hanyatlás állott be.

* **Az iparos iskolai ösztöndíj** öszszeg gyarapításához járultak: a helybeli asztalos ifjuság az általa rendezett bál tiszta jövedelmének 50%-ával, 25 frttal, melyből 10 frt a közhasznú ismeretekben s jó magaviseletben társaik közt kitünő — 15 frt pedig az iparban szép eredményre jutott asztalos iparos tanulók közt osztandó ki; a sertés vágó ifjuság 2 forinttal. Midőn ezert az ip. isk. felügyelő bizottság nevében köszönetet mondok, egyszersmind tisztelettel kérem azon társulatokat és egyéneket, kik az iparos tanulók szorgalmának fokozása czéljából említett öszszeghez kegyes adományokkal járulnak, azokat hozzáam folyó évi június hó 10-ig méltóztassanak eljuttatni. Dóczy Gedeon, ip. isk. igazgató.

* **Lövészet.** A május hó 31-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb szeg-lövészel Kovács Gyula 1 db 10 frankos aranyat, legjobb mélylövészel Radecky László kapitány 1 db 1 frtos tallért, legtöbb körlövészel Szücs Károly 1 db 1 frtos tallért.

* **Napfogyatkozás.** Június 6-dikán délután napfogyatkozás lesz, mely Ázsia északi részén s a szerbiai szigeteken gyürőalakúnak, Európában — Portugál és Spanyolország legnagyobb részében — mint a napnak részleges elsötétedése lesz látható. Bécsben este 6 óra 11 perczer fog kezdődni.

* **Nix dajcs!** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara az északi kereskedelmi kamara átíratát, mert az német szövegű volt, osztályülésén teljesen mellőzte. Nagyon helyesen!

* **A debreczeni gazdasági egyesület** a jövő 1892. évben 25 éves fennállását megünnepelni óhajtván egy a mezőgazdasági termelés minden ágára kiterjedő kiállítás rendezését tervezi, a miről is a gazdatiszak azon kérréssel értesítettnek, hogy ez évi termésükből jól fejlődött növényeket szemes termékeket stb. a kiállításra való küldés czéljából meggyűjteni sziveskedjenek.

* **A debr. munkás dalegylet** szombaton a »Margit-fürdő« disztermében fényesen sikerült dalestélyt rendezett, melyen nagyszámú és szép közönség volt jelen. A négyest 100 pár tánczolta. Ez alkalommal felül fizettek: Csapó Ferencz és neje 15 frtot, Dr. Medve Kálmán, Dr. Medve Zoltán, Leszkay Dező, Szőke József, Áron Jenő, Schief Márton, Papp Ferencz, Ungvári János, Tóth József, Vajó Sándor, N. N., Straka N., Nagy Ferencz 50—50 krt; Zicherman Herman, Nagy Sándor, Kovács Józsefné, Horváth János, Balogh Gergely, Pető N. Kronauer Gyula, Dankó Mihály, Vedres S. Lendlbauer Kálmán, Huszár József, 1—1 frtot, Szabados N. 60 krt. Ács Miklós, Gyulai László, Seres Sára 40—40 krt, S. Gy. Avent Mátyás, Nagybalinti Albert 20—20 krt, Olah Balint 10 krt. Fogadják fentnevezett urak és hölgyek kegyes adományáikért a debreczeni munkás dalegylet halás köszönetét. Zech József pénztárnok.

* **Egy világhírű pezsgőbor-pincze.** Van-e valaki, a ki a Theophile Roederer és Tsa-féle pezsgőt nem ismeri. Aki csak egyszer megízlette e drága nedűt, annak örök emlékeztetésben is marad. De nem arról van most szó, hanem ezen cég pinceszéiről, melyek a természet egyik legnevezetesebb ritkaságát képezik. Ezek a hajdani Reims-i katakombák, melyek e város lakosságának menhelyül szolgáltak ellenségeik üldözései ellen. A földalatti csarnokok és folyosók 40,000 négyzetméter terjedelemmel bírnak és régi rómaiaktól ásatnak azon mérszrétegekbe, melyek a vidék közetét alkotják. Miután ezen katakombák századok mulva egy véletlen által fölfedeztettek, a Theophile Roederer és Tsa czégtől óriási pincezeknek átalakítottak, és pezsgőborok befogadására, művésziesen rendeztettek be, a mely czélra ezen pincezek nagyon is alkalmasak, miután a katakombák 150 kupolaforma 20—40 méternyi magas térhelylyel bírnak, a melyekben a hőmérséklet változatlan és melyekbe nedvesség nem hatolhat. Ez okozza egyebek közt a felsőbbséget, melyben a Theophile Roederer és Tsa czég boraí a többi borok felett részesülnek.

Sajtópör.

Esküdszéki tárgyalás folyt le ma d. e. a debreczeni királyi törvényszék előtt. Tóth Gyula magánpanaszos (képviselője Dr. Tüdős János ügyvéd), volt b.-ujvárosi gyógyszerész emelt panaszt Kaszás József b.-ujvárosi jegyző és Dr. Neszlinger Miklós t.-polgári orvos (védőjük Dr. Bakos Imre ügyvéd) ellen, hirlapi nyilatkozatok miatt.

A törvényszék tagjai: Jelenffy Kornél elnök, Ujhelyi András és Konrád Samuel szavazó bírák, Tatay Ferencz jegyző. A z esküdtzék következőleg alakult meg: Varga Károly, Csapó István, Buday József, Tarbay József, Szabó Kálmán, Bechert Manó, Györy Elek, Pongrácz Géza, Ábrahám László, Balogh Ottó, Ács Nagy Ferencz s Jámber János rendes, — Pusztay Sándor és Liszka Nándor pótagok. A visszavetési jogot egyedül Dr. Tüdős János, magánpanaszos képviselője gyakorolta.

A vádlottakhoz intézett szokásos kérdések után Tatay Ferencz jegyző felolvassa a vádlevelet, melynek lényege a következő: Kaszás József b-ujvárosi jegyző több névtelen levelet kapott, melyben a zsidókkal való egyetértéssel és megvesztegethetőséggel vádolják. Kaszás József erre a »Debreceeni Ellenőr« 1890-ik évi szept. 2-iki számának nyílt terében haszontalan, gýáva, nyomorult, aljas gazembernek nyilvánította a névtelen levelek íróját s ígérte, hogy az írói honoráriumot ötszökökel, vagy kutyakorbácssal fogja megadni. — Kaszás József nem említette a névtelen levelek írójának a nevét, de az illető lapot, melyben a nyilatkozat megjelent, kereszt-kötés alatt megküldötte magánpanaszosnak, valamint B-Ujvárosban terjesztette az illető lapot. Ebből magánpanaszos azt következteti, hogy Kaszás József a becstelenség kifejezéseket órá vonatkozta, s kéri öt becsület-sértés és rágalmas vétségében elmarasztalni. Panaszos tagadja, hogy a névtelen leveleket ő írta volna Kaszashoz. Kaszás pedig a vizsgálat folyamán azzal védekezett, hogy ő a nyilatkozatban foglalt kifejezéseket nem Tóth Gyulára, de a névtelen levelek írójára vonatkozta. A »Debreceeni Ellenőr« 1890. évi szept. 10-diki számában egy újabb nyíltterj közlemény jelent meg a b-ujvárosi kaszinó elnökségétől, mely nyilatkozatban Tóth Gyula hazugnak mondatik, s az állítatik róla, hogy a kaszinóból kizárattott. E közleményben is rágalmaszt és becsület-sértést lát. E közleményért Dr. Neszlinger Miklós vállalta el a felelősséget, a hírlapi közétételt pedig Kaszás József eszközölte. Kéri tehát e miatt mindkettőjüket elmarasztaltatni. Kaszás József bevallja, hogy mindkét közleményt ő tette közé, ő küldette meg kereszt-kötés alatt a lapot Tóth Gyulának, de még akkor nem gyanúsította Tóth Gyulát azzal, hogy ő lett volna a névtelen levelek írója. A lapot azért terjesztette B-Ujvárosban, hogy így talán ki fogja puhatalni a névtelen levelek íróját.

Következnek a tanúk kihallgatása. Kihallgatottak: Mihályi Imre, Feldmesser Péter, Rosenfeld Jakab, Lendvay Sándor, Varga Ferencz, Cseh István, Györfy István, Haraszti László, Hegedűs György, Gall Imre b-ujvárosi lakosok. Több tanu vallomásától kitűnt, hogy Tóth Gyulát egy tűzoltói gyűlésen jellemeltelen embernek nevezték, ennek a kifolyása volt a kaszinói elnökség nyilatkozata; Györfy István tanu pedig azt vallotta, hogy Kaszás József mutatott neki egy névtelen levelet, s elötte azon gyanuját fejezte ki, hogy a levelet Tóth Gyula írta, de azt nem mondta, hogy a nyilatkozatot Tóth Gyulára vonatkozta.

Kihallgatatik továbbá Kovács Gusztá, a »Debreceeni Ellenőr« munkatársa, ki azt vallja, hogy a Kaszás József felszólításából küldte el a »D. E.«-rel színt Tóth Gyulának. (Kovács Gusztának 1 frt tanudiját, illetve napidiját állapított meg a bíróság). — Kihallgatattott végül Hoffman Sándor, a »D. E.«-nyomdai művezetője, továbbá Szathmáry Ferencz b-ujvárosi illetőségű katoná, ki jelenleg Nagy-Váradon szolgál. Vallomásaik valami különös jelentőséggel nem bírtak. Felolvastatik több okirat: Tóth Gyula erkölesi bizonyítványai, két névtelen levél, melyeket Kaszás J. kapott stb. Ez után az elnök 10 perczre felfüggesztette a tárgyalást, a mi mindenkinek jól esett, mert a szük tárgyalási teremben fojtó volt a hőség. Szünet után Dr. Tüdös János, magánpanaszos képviselője, mondta el vádbeszédét. Fölhívja az esküdteket, hogy egyik polgártársuk megtamadott becsületét védjék meg. Kétségtelennek tartja, hogy mindkét inkrimínált cikkben becsület-sértő és rágalmaszó kifejezések foglaltatnak. Igaz, hogy az első nyilatkozatban a sértett személye homályba van borítva, de már a második nyilatkozatban a sértett meg van nevezve. A tények logikája azt mutatja, hogy a két nyilatkozat összefüggésben áll egymással.

Bebizonyitva látja, hogy az első nyilatkozatot Kaszás József Tóth Gyulára értette, — ez azonban úgy tette, hogy a vád alól kibújhasson. Ha nem rá értette, köteleisége lett volna a Tóth Gyula hírlapi válasza után ezt

kijelenteni. Kéri az esküdteket, hogy Kaszás József az első nyilatkozatért mondják ki a vétkest. A második nyíltterj nyilatkozatnak, melyet a b-ujvárosi kaszinó elnöksége adott ki, azon állítása, hogy Tóth Gyula a kaszinóból kizárattott, valótlan. Ez is megbecstelenítő állítás. E mellett hazugnak is mondják Tóth Gyulát. E második nyilatkozatért Kaszás József és Dr. Neszlinger Miklós egyetemlegesen felelősök, mert a hírlapi közétételt Kaszás József eszközölte. Kéri mindkettőjükre kimondani a vétkest. Dr. Bakos Imre, vádlottak védője, az első nyilatkozatra kijelenti, hogy a névtelen levelek készítették Kaszás Józsefet annak megírására. E levelekben gyanúsítás, sértegetés és rágalmaszó foglaltatik. Az illető azért bujt a névtelenség köpenyében, mert félt a felelősségre való vonástól. A névtelen levelek írójáról másképen nem lehetett nyilatkozni, mint a hogy Kaszás nyilatkozott. A névtelen levelek íróját csak a nyilvánosság után lehetett kipuhatalni. E nyilatkozatban tényről nincs szó, csak egy ember, a ki névtelen leveleket írogat, megkapja a czimeit. Ez tehát nem rágalom. De becsület-sértés sincs benne, mert egy ismeretlen ember ellen irányul.

Mégis furcsa, hogy olyan ember, ki tagadja a levelek írását, magát sértve érezte a nyilatkozat által. De ha becsület-sértés lenne is a nyilatkozatban, a vádlott még akkor se vétkest, mert a vádló a nyilatkozatban megnevezve nincs, s a vádló nem ismerte be a névtelen levelek szerzőségét.

Hát mi történnék akkor, ha holnap előállana a valódi levélíró? Akkor vádlottat kétszer kellene elítélni? — Kéri első rendű vádlott fölmentését. — A második nyilatkozatban, melyet a kaszinó elnöksége adott ki, szintén sincsen becsület-sértés, mert valakinek igazmondásában kételkedni lehet a nélkül, hogy a törvény erre büntetést szabna. Hasonlóképen rágalom sincsen a második nyilatkozatban. Kéri védenzei fölmentését. Dr. Tüdös János válasza és Dr. Bakos Imre viszonválasza után elnök összegezi a vád- és védpontokat, azután fölteszi a kérdéseket.

Az esküdtszék mindkét vádlottra, minden kérdésben egyhangulag fölmentő verdictet mondott ki, — melynek alapján a törvényszék is fölmentette őket a rágalmaszó és becsület-sértés vádjai alól.

Dr. Tüdös János, magán-panaszos képviselője, semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

A tárgyalás d. u. $\frac{1}{2}$ 3 órakor ért véget.

Irodalom és művészet.

A tud. akadémiában hétfőn az a nevezetes eset történt, hogy egy levelező tagja erről a kitüntetésről lemondott, mert az akadémiában uralkodó szellemet türhetetlennek találta. A lemondás nagy megrökönyödést okozott a halhatatlanok között, de csak rövid időre, mert némi izgatottság után csakhamar lecsilapodtak s a karaván halad tovább, természetesen egy hajszálynit sem engedvén a régi szellemből. A nagy esemény tulajdonképen a matematikai és természettudományi osztály felolvasó ülése után tartott összes ülés történt. Az elnök ugyanis az akadémia hallottairól megemlékezvén jelentette, hogy Lubrich Ágost a II. oszt. I. tagja levelet írt az akadémiához, a melyben tudatja, hogy azok után, a miket az akadémia uralkodó szellemére nézve a tagválasztások alkalmával, de különösen azok után, amiket az idej tagválasztásoknál tapasztalt, az akadémiának tovább tagja nem maradhat. Pulszky Ferencz, Pauer Imre és Gyulai Pál rövid felszólalás után az összes ülés a lemondást egyszerűen tudomásul vette. Ezután felolvasták az ujonnan megválasztott tagok köszönő leveleit s végül több folyó ügyet intéztek el.

A Csokonai-kör majálisa.

A debreczeniek hírséke a tánczokról; mert talán sehol a világon nem tánczolnak annyit és dicsekvés nélkül szólva olyan tüzzel, kedvvel, mint nálunk — ezért nevezte el egy fővárosi tárczairó a »Tánczolásról«-irt tárczájában Debreczent a tánczoló városának. Van itt mu-

latság annyi, mint közgyűlés — ez a legjobb hasonlat. Télen majd minden második nap hirdettek egy bált, májusban pedig a majálisoknak se szeri se száma. De a sok majális nem teszi ám unottá a tánczot, sőt még növeli a jó kedvet a fiatalságban. Mikor a Csokonai-kör majálisáról hírt adtunk, a debreczeni társaságban látható élénkséggel fogadták a hírt s minden intézkedést, mely előbbre vitte a majális ügyét — a legnagyobb érdeklődéssel fogadtak. Végre eljött a majális napja. Már a meghívó 125 rendezője is elég garanciát nyújthatott arra, hogy ott jól fog mulatni a fiatalság. Már 8 órára nagy közönség gyűlt egybe a nagyerdei vigadóban, mely a majális lady patronessét gróf Dégenfeld József főispánét éljenzéssel fogadta. A lady patronessét Komlóssy Arthur bálelnök vezette karján a terem elején felállított díszes emelvényre, a Rákóczi hangjai mellett. A termet gyöngvörösen díszítette fel Paczelt János virágkereskedő. A fiatalság teljesen megtöltötte a termet s a közönség általában oly fényes képet mutatott, mely a legelőkelőbb elite-bálnak is becsületére vált volna. A Magyar testvérek szépen zengő száraz fájának szívet derítő hangjánál kora reggelig pompásan mulatott a fiatalság. A négyeseket 100-nál mindig több pár tánczolta. Ott voltak: Dégenfeld József főispán, Bolla Kálmán tábornok, Petrovics alezredes, Rázó Gyula alispán, Krausz ezredes, Mayer alezredes, Pálffy J., Széll Farkas, Puky Gyula, Sághy Gyula, Tóth Kálmán, és meg sokan a debreczeni notabilitások közül. A katonai tisztikar nagy számban volt képviselve. A hölgyek névsora a következő: Gróf Dégenfeld Józsefné, Szilassy Irma, Széll F.-né, Csathó F.-né, Csiky L.-né, Sághy Gy.-né, Berger Jenőné, Berger Henrikné, dr. Balkányi Miklósné, Buzás Elekné, Beér Kálmáné, Czégyely Ferenczné, Czajlik Istvánné, Demetrovics Pálné, Emmerth Antalné, Eritz Ernőné, Fehér Hermanné, Fried Leóné, Györfy Aladárné, Györfy Elekné, Haselmayer Istvánné, Huzly Luiza, Joó Istvánné, Jablonczay Kálmáné, Kálmánchey Mórné, Kutrovics Elekne, Krausz Zsigmondné, Karczag Vilmosné, Komlóssy Arthurné, Komlóssy Dezsőné, Kállay Istvánné, Lippmann Sámuelné, Luch Lajosné, dr. Medve Kálmáné, Muraközy Lászlóné, özv. Medgyesy Józsefné, dr. Oláh Miklósné, Nyers Lajosné, Ormódi Lajosné, Peleskey Józsefné, dr. Popper Alajosné, Rázó Gyuláné, Rösler Richárdné, Sámy Beláné, dr. Sárváry Gyuláné, Sebök Zoltánné, Sepsy Dezsőné, Steinacker Sándorné, Szepessy Gizella, Szathmáry Istvánné, Szabó Miklósné, Thury Albertné, Trux Bertalané, özv. Tóth Gyuláné, Tóth Beláné, Tóty Istvánné, dr. Tüdös Kálmáné, Ujházy Mária, Varga Ferenczné, Vecsey Imréné, Vecsey Zoltánné, Vecsey Sándorné (P.-Ladány), Weinberger M.-né, Végh Gyné özv. Zivuska F.-ereczné, özv. Vass P.-né urnők.

Leányok: Árvay Ilona, Bay Szeréna, Beér Margit, Buzás Erzsike, Buzás Böske, Borsos Kata, Borsos Róza, Bernáth Flóra, Csathó Ella, Czégyely Ilona, Emmerth Tónika, Eritz Berta, Eritz Irén, Fehér Mariska, Ferenczy Margit Fráter Erzsébet, Fényes Irén (B-Ujfalú), Fried Margit, Harsányi Gizella és Ilona, Haselmayer Ilonka, Harsányi Etelka, Horváth Erzsike, Jablonczay Gizella, Josa Eliz, Kálmánchey Irén, Kutrovics Ella, Kállay Mariska, Kégly Szeréna, Király Juliska, Király Róza, Kornis Ilona, Luchs Edith, Mózer Irén, Medgyessy Pirocska, Némethy Irén, Osváth Vilma, Pilissy Katicza, Peleskey Emma, Rásó Mariska, Roóz Gizella, Róth Irén, Steinacker Viola, Sepsy Mariska, Széll Marianna, Széllóssy Margit (Földes), Szathmáry Ilona és Vilma, Thury Erzsike (Szoboszló), Trux Ilond, Tóth Irén, Tóty Pepi, Tüdös Erzsike, Varga Irén, Vecsey Gizella (P.-Ladány), Weinberger Ilona, Zelizy Szeréna.

TÖRVÉNYSZÉK.

Gyilkos szerkesztő. Tomics Jása szerkesztő gyilkossági bünperében kedden hozott másodfoku ítéletet a szegedi kir. tábla, a mely Visontai Soma dr. felebbezése folytán az első bíróságnak életfogytiglani fegyházra szóló büntetését mérsékelte. — A szegedi kir. tábla ugyanis 15 évi fegyházra ítélte Tomicsot, és ebből is egy évet kitöltöttnek vesz a vizsgálati fogsággal.

CSARNOK.

Vörösmarthy kiadatlan költeménye.*)

Az elveszett ország.

Arczom, ne kérdjétek,
Miért oly halovány,
Legbátrabb fiam
Ellestek a csatán.

A fennmaradtakat
Vad inség kergeti:
Nincs kő, hervó fejét
Csak egy is teheti.

Hő keblemen, hol ők
Lágyan feküdtének.
Most a kétségbeesés
Kügői fürdenek.

És látni nincs remény
Több jó napomat.
Bosszút ki állana,
Nem szülhetek fiat.

Vörösmarthy Mihály.

DOLGOZZATOK,

a míg

MÉCSETEK KINEM ALSZIK.*Regény a kereszténység első korszakából.*Írta: **Gróf Tolsztoj Leo.**Fordította: **Somogyi Ede.**

(Folytatás)

NYOLCZADIK FEJEZET.

»A legközönségesebb és legszamosabb bűnök, a milyenek: gyilkosság, rablás, lopás, csalás, az embereknek ama vágyában lelik forrásukat, hogy földi javaikat gyarapítsák, vagy pedig egyszerűen abban, hogy megszerezzék azt, a mire az életfentartás céljából szükségük van, a mit egyik vagy másik oknál fogva más uton képtelenek megszerezni. E büntettek némelyikét megfenyíti a törvény, míg ellenben azokat, a melyek legbonyodalmasabbak és melyek kihatásukban legmesszebb menők, ugyane törvény oltalmazó szárnyai alatt követik el, mint például az óriási kereskedelmi csalásokat, vagy azokat a számtalan módokat, melyekkel a szegényeket birtokuktól megfosztják és a mit kivétel nélkül a gazdagok szoktak művelni. Azok a büntettek, melyeket a törvény megbüntet, bizonyos határig korlátozva vannak, vagy legalább meg vannak nehezítve és a büntetések, a büntetéstől való félelmük miatt, kénytelenek okosabban és ravaszabban eljárni, mint a hogyan különben el kellett volna járniok és a büntetteknek új formáit kitalálni, melyeket a törvény nem büntethet meg. A keresztény hit tanainak követéséből csakhamar azt a világos tanulást merítjük, hogy mindezek a büntettek vagy a meggazdagodási vágyból, vagy a gazdagságnak egyenlőtlen elosztásából erednek, melyből nagy mennyiségű kevés kezekben vannak összehalmozva. Minden büntetésnek, rablásnak és gyilkosságnak indító okát csupán az által háríthatjuk el, ha vonakodunk magunk számára többet venni, mint a mennyire föltétlenül szükségünk van a végből, hogy életünket fenntarthassuk és ha másoknak szenteljük minden szabad munkánkat; így történik, hogy sohasem hozunk másokat kísértésbe összehalmozott kincsek látásával, mert mi ritkán bírnok többet, mint a mennyi okvetlenül szükséges az egynapi megélhetésre. És így, ha az az ember, kit az éhség szenvedései kétségbeesésbe kergetnek és a ki képes büntettet elkövetni, csak azért, hogy egy falat kenyérré szert tegyen, eljön hozzánk, úgy meg fogja találni azt, a mit keres, a nélkül, hogy büntetthez vagy erőszakhoz kellene folyamodnia, miután mi azért élünk, hogy megoszszuk utolsó falat kenyérünket, utolsó fosz-

* A »Magyar Salon« legújabb füzete közli halhatatlan költőnk ez ismeretlen versét, amely bizony nagyon ráillik mostani közállapotainkra is.

lány ruhánkat azokkal, a kik éhség és hideg miatt szenvednek. És ennek az a következtése, hogy a bűnösöknek egyik osztálya kerül minket, míg a másik eláraszt bennünket, üdőt és boldogságot találnak nálunk, abban hagyják bűnös életüket és lassankint hasznavehető munkásokká válnak és miként a többiek, ők is az összes emberiség közös javára működnek közre.

»A bűnösöknek egy másik neme azokból a vétségekből áll, melyeket féktelen szenvedélyek játéka, például bosszuvágy, féltékenység, kéjvágy, harag, gyűlölet idéz elő. Az e fajta bűnös cselekedetek meggátolásáról nem gondoskodnak a törvények. Az az egyen, a ki ezeket a cselekedeteket elköveti, a felelőség nélküli állapot helyzetében van, mely tökéletesen szabad minden erkölcsi féktől, és ily módon megvakítva és lebilincselve szenvedélye által, föltétlenül képtelen cselekedeteinek horderejét megítélni és következtéseiket látni. Akadályok csupán arra valók, hogy szenvedélyeinek lángját még inkább élesítsék. A törvények ennél fogva teljességgel hiába valók a végből, hogy ily büntettek elnyomására szolgáljanak. A mi rendszerünk leküzdésükre hatásosabb. Mi azt hisszük, hogy az ember sohasem érheti el boldogságát és életének célját szenvedélyeinek legyeztetése vagy bármi egyéb által, hanem csak is önmagában, saját lelkében leli azt. Arra törekszünk ennél fogva, hogy szenvedélyeinket féken tartsuk és leigázzuk a munka és szeretet erejével és hogy ez által megfelelő arányban kifejtjük a bennünk levő szellemi elyerjét, és abban az arányban, a melyben számunk növekedik és hitünk mind messzebben és mélyebben hatol az emberek közé, apadni fog az ily büntettek száma is.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Kossuth a lottóról. Márk Márkus közgazdasági íróknak a napokban látogatást tett Kossuthnál, mely alkalommal az ősz kormányzó Márknak egy lottótervéről és a regále kérdésekben kifejtett nézeteire következőleg nyilatkozott: »Őn úgy a regále megváltása és az italok államosítása, mint a lotto iránti javaslatánál azzal áll elő, hogy ott a szesz italokra való hajlamot, emitt a nép játékszenvedélyét és így egyáltalában a népnek jelenleg a partikularizmus által kiaknázott szenvedélyét, fogyasztásait azért veszi szolgálatába, hogy a nép szenvedélye és fogyasztásai által szolgáltatott jövedelmet a zöm nyomora enyhítésére és a nemzet intellektuális ereje gyarapítására fordítsa. És mi az eredmény? A szenvedély istápolitikát, fejlesztetik a fiskus és a miniszterek terveire javára, a nép nyomora el-

lenben megmarad, az intellektuális munkaerő fejlesztése pedig elmarad. Nem igen tudok megbarátkozni azon Ön által fölállított elvvel, hogy a nép szenvedélyét szolgálatunkba vegyük, mert én nem a szenvedélyek kihasználását és így fejlesztését, hanem azoknak elenyésztését szeretném eszközölni.«

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

május 29.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Óreg nehéz (páronként 300—400 klgron felüli súlyban) 41.50—43.50. Óreg közép (páronként 300—400 klgr. súlyban) —. —. 3. Fiala nehéz (páronként 320 klgron felüli súlyban) 45.—46.— 4. Fiala közép (páronként 251—320 klgr. súlyban) 45.50—46.50 5. Fiala könnyű (páronként 250 klgmig terjedő súlyban) 47.— 48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 41.50—43.50 7. Közép (páronként 220—280 klgr. súlyban) 44.—45. 8. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 46.—47.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgron felüli súlyban) 45.50—46.— 10. Közép (páronként 220—260 klgr. súlyban) —. —. —. 11. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő súlyban) —. —. —. 46.— Sertés létszám: május 26. napján volt készlet 138,055 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés —. —. —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtatott 2153 drb.

Budapesti gabonatózsdé. Május

30-án. Buza tavaszra —. —. pénz, —. —. áru, máj.—jun. 9.82 pénz, 9.85 áru, őszre 9.62 pénz 9.64 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 6.40 pénz, 6.41 áru. Zab őszre 6.11 pénz, 6.13 áru, őszre 6.— pénz, 6.86 áru. Káposztarepce aug.—szept. 16.20 pénz, 16.30 áru.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

37,450

III. 1890

Hirdetmény.

A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság udvarán levő kut rozang állapotba, vízének csekély élvezhetlen volta gyökeres kitisztítást és ivásra alkalmas viz nyérése végett, esetleg tetemes mélyítést igényelve, felhívtnak mindazok, kik az ez irányban munkálatok teljesítését elvállalni hajlandók, hogy a kut jelenlegi állapotának megtekintése után jó és bő ivóvíz nyérésehez szükséges munkálatra vonatkozó javaslatukat részletes költségek előirányzattal együtt ezen kir. pénzügyigazgatósághoz f. évi június 15-ig írásban terjesszék elő.

Debreczen, 1891. május 25.

272 3—2

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Büdössári és Turvékony-Mária-völgyi**GYÓGYFÜRDŐKRE**

Bakó József uradalmi tisztartó ur által eszközölt meghirdetések után tudatom e két fürdőt látogató n. é. vendégekkel, hogy azoknak bérletét a tulajdonos, gróf Vay Ádámné ő méltóságával ismételtelen megújítottam, így az eddig megjelent hirdetés annyiban szenved változást, hogy a melyen tisztelt vendégek ellátásáról, valamint eddig, úgy ezután is én magam fogok gondoskodni és hogy mindkét fürdőre nézve a szoba megrendelések, valamint írásbeli megkeresések — melyek egyenesen hozzám **Büdössári fürdő, u. p. Avas-felső-falu** intézendők — én magam nyujtok bővebb felvilágosítást.

Tisztelettel

PÁNT ISTVÁN,

vendéglős.

276. 2—2.

A nyári táncmulatságokra

Szabó Lajos fiai cégégnél

nagy választékban kaphatók:

FRANCZIA BATISTOK,
zefirek és atlassin

gyapju Voile-ok,

CRETONOK,

olcsó szabott árakban.

202. —28.

lentése.
május 29.
első rendű: 1)
felüli sulyban)
300—400 kg.
páronkint 320
tal közép (pá-
3.50 5. Fialat
sulyban) 47.—
páronkint 280
közép (páronkint
Könnyű (pá-
—47.—, III.
felüli sulyban,
260 kgr. suly-
220 kgr.ig ter-
m: május 26.
hizott sertés
Hizialni való
após korban)

de. Május
— árú,
re 9.62 pénz
j.—jun. 6.40
pénz, 6.13
osztarepeze

35,754.
IV.—890.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1890. évi 89,142. számú rendeletével a t-csegei pénzügyi laktanya elhelyezéseül szolgáló kincstári épület kijavitása elrendeltetvén, a hajdumegyei k.r. államépítészeti hivatal által felülvizsgált előzetes költségvetés szerint 748 frt 40 kr, azaz hétszáznegyvennyolcz frt 40 kr költséggel felszámított javítási munkálatokra ezennel

árlejtés

hirdettetik.
Az árlejtés határnapjával f. 1891. évi jun. hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája, színhelyéül pedig a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság VIII-ik ügyosztályának hivatalos helyisége tüzetik ki.
Részt venni kívánók felhivatnak, hogy a jelzett időben és helyen, a fentebb számszerint kitüntetett javítási költség 10%-nak megfelelő bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.
A részletes költségvetés a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság VIII-ik ügyosztályában naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5 óráig megtekinthetők.
M. kir. Pénzügyigazgatóság.
Debreczen, 1891. május 23-án.
267 3—3 **Szunyogh.**

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

kaphatók

a legujabb francia

batistok,

ZEFIREK,

222. 12. angol és szerb

vásznak.

ny.
igazgatóság
vizének cse-
tisztítást és
esetleg te-
tnak mind-
atok teljesi-
ut jelenlegi
es bő ivóvíz
vonakozó
irányzattal
ghoz f. évi

gagzatóság.
gyi

után
rletét
ttam,
mé-
ma-
gren-
zzám
agam

N,

KILLER EDE
butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

159 —21. *Teljes tisztelettel*
Killer Ede.

Dusan felszerelt sirköraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy hosszas fáradozás és kutatás után sikerült egy kitünő, igen szilárd és kemény faju

fekete andezit (Syenit) kőbányát

hazánkban megvásárolni.

E kőbánya vételével főtörökvésem a hazai ipar fejlesztésére és a **siremlékek jutányos előlítása**, hogy a kegyeletes közönség igényeit minél előnyösebben jobban-jobban kielégíthessem.

Helyben felállított saját **faragó és csiszoló műhelyemben** készítek **ugy a jelzett hazai kőből**, valamint különböző bel- és külföldi minden faju kővekből **siremlékeket, mütárgyakat és épületi kőveket.**

Dusan felszerelt sirmemlék raktáramban kaphatók: márvány, gránit, porphir syenit, labrador dioritt stb. kővekből készült siremlékek.

A feliratok izléses bevésése ugy a siremlékek szilárd felállítása helyben és vidéken jótállás mellett eszközöltnék.

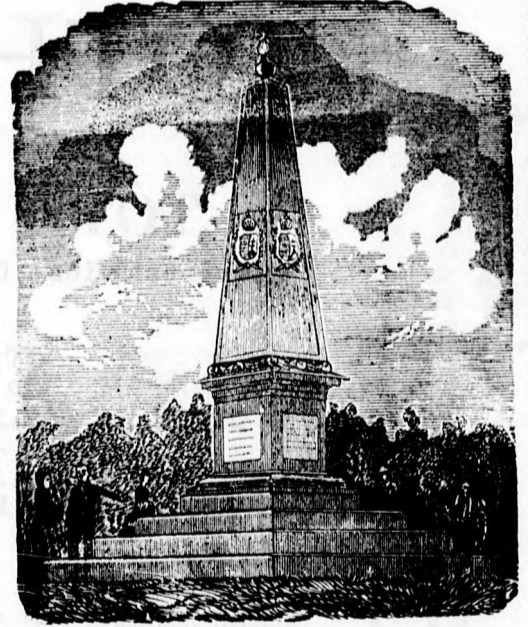
Elvállalok mindenféle ujjitásokat u. m. **utánvésést, aranyozást, csiszolást legjutányosabb árban.**

Tervek, rajzok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve, a n. é. közönségnek eddig tapasztalt nagymérvű pártfogásáért köszönetet mondva, további látogatást kér

214 3
Meghatalmazott **KISS MÓR** kőfar. mest.

Nyiri K.
Debreczen, N.-Várad-utca 2082 sz. a., a megyeházzal szemben.

Műhelyem és raktáram megtekintésre bármikor nyitva áll.

Leszállított áruk!

Atyámtól átvett **üveg, porcelán** és **konyha berendezési** üzletben tulhalmazott raktár miatt az összes **asztali thea, kávé, mocca** készleteket, **függő lámpákat, fa- és bádog-tálcákat, virág-vázákat, disz-korsókat** a mai naptól leszállított

gyári áron

szolgálom.

Debreczen, 1891. május hó.

Tisztelettel

251 15-12

lfj. Pájer József.

HARISNYA

nők, urak és gyermekek számára

legnagyobb választék

és

legjobb minőségben

91. 52-23. egyedüli raktár

4

Kunz József és Társa
czégnél, Kistemplom-bazár.

WEISZ IGNÁCZ

ELŐBB

ÚJ SÍRKŐRAKTÁR.

A kegyeletes érületű n. é. közönségnek tisztelettel hozom tudomására, hogy a 30 évig fenállott **BOROS SÁNDOR**-féle sírmlék-raktárát a mai napon átvettem, s egyuttal azt ép azon jó hírnévnek megfelelőleg tovább folytatni fogom és igyekezni fogok, elődöm nyomdokát követni azzal, hogy üzletben tiszta és a n. é. gyászoló közönség igényeinek megfelelő sírmlékeket tartsak. Mint tulajdonos azon helyzetben vagyok, hogy a sírmlékeket a lehető legolcsóbb áron adhatom el.

Vidéki megrendeléseket pontosan és felelősségemre teljesítek. — Rajzmin-takkal bármikor szolgálak.

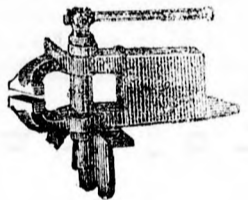
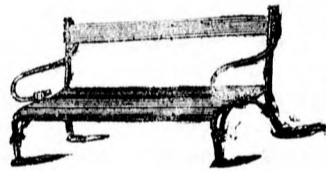
A n. é. közönség pártfogását kéri

Weisz Ignác,

előbb BOROS SÁNDOR

Debreczen, Kis-Várad-utca 2102. szám.

266 5-2

TÓTH GYULA

ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház sarkán.

Ajánl:

gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

GAZDASSZONYOKNAK

konyha felszereléseket,

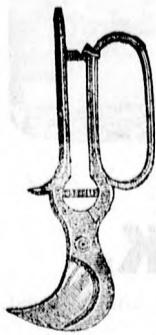
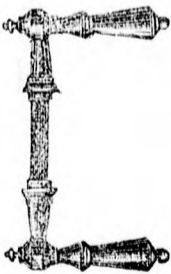
Iparosoknak

minden iparághoz tartozó, a közönségtől a legfinomabb acél szerszámokat utóbbiaképt minden darab jótállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenfélé vasalásokat vasban és rezben a **legszilárdabb** készítményekben

Legjutányosabb áruk.

227.

100-43.

